KIRJALLINEN ASIANTUNTIJALAUSUNTO, HE 247/2020 vp

Vöyrin Maahanmuuttokeskus kannattaa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmaa "Osaava ja osallistava Suomi", jossa pyritään vahvistamaan turvapaikanhakijoiden oikeusturvaa mahdollistamalla avustajan käyttäminen turvapaikkapuhuttelussa sekä hallinnollisten valitusaikojen soveltaminen.

Tällä hetkellä turvapaikanhakijoilta vaaditaan painavia syitä avustajan läsnäololle turvapaikkapuhuttelussa, mikä on johtanut siihen, että turvapaikanhakijat käyttävät joskus maallikkoavustajia turvapaikkapuhutteluissa. Oikeusavustajan puuttuminen johtaa siihen, että turvapaikkapuhutteluissa ei ole riittävää asiantuntemusta eivätkä kaikki turvapaikkaperusteita koskevat tärkeät tiedot välttämättä käy ilmi, mikä johtaa virheellisiin päätöksiin tai lisäpuhutteluiden tarpeeseen. Yksilön kannalta tämä johtaa prosessin pitkittymiseen, ja usein myös vastaanottokeskuksessa vietetyn ajan pitkittymiseen, ja henkisen pahoinvoinnin lisääntymiseen. Ennen puhuttelua on usein vaikea tietää, onko yksittäisellä asiakkaalla painavia syitä avustajan läsnäololle, koska nämä syyt käyvät ilmi vasta turvapaikkapuhuttelun aikana.

Myös lyhennetyt valitusajat johtavat käsittelyaikojen pitkittymiseen, koska ne johtavat usein lisäselvityksiin, kun avustajan on tehtävä valitus tiukassa aikataulussa. Lyhennetty valitusaika on toisin sanoen johtanut laadun heikkenemiseen, ja lisäselvitysten takia pitkittyneistä käsittelyajoista kärsivät eniten yksittäiset asiakkaat. Turvapaikanhakijoiden eriarvoinen kohtelu ja se, että heitä koskevat eri säännöt oikeusavun ja avustajan palkkioiden suhteen, on myös syrjivää.

Oravaisissa 9.3.2021

Mats Hägglund
Maahanmuuttojohtaja
Vöyrin Maahanmuuttokeskus

Micaela Nykvist
Maahanmuuton apulaisjohtaja
Vöyrin Maahanmuuttokeskus